

Artimųjų Rytų studijos

Tūkstančio ir vienos nakties arabų pasaulis, du žemynus jungianti Turkijos tradicija, o gal gilias šaknis siekianti persų kultūra – pasirinkęs Artimųjų Rytų studijas galėsi pats suformuoti savo studijų programą!

Artimųjų Rytų studijos yra vienintelė studijų programa Lietuvoje, kurioje yra rengiami dalykinių, komunikacinių ir analitinių kompetencijų turintys Artimųjų Rytų regiono specialistai. Studijos pradedamos nuo pasirinktos regiono kalbos (arabų, turkų arba persų) mokymosi ir nuoseklaus kultūros pažinimo. Programą sudaro tiek bendri regionistikos dalykai („Religijotyros metodologijos“, „Tarpkultūrinė komunikacija“), tiek specializuoti Artimųjų Rytų regiono dalykai, tokie kaip „Artimieji Rytai ir islamas: istorija ir kultūra“ arba „Artimųjų Rytų kultūros bruožai“. Artimųjų Rytų studijos išsiskiria lankstumu, nes siūlo platų pasirenkamųjų dalykų spektrą, aprėpiantį kultūros, literatūros, filosofijos, socialinių ar politinių procesų temas, o nuo trečio kurso studentai gali rinktis antrąją regiono kalbą.

Dėstytojų skiltis

Lektorė Maritana Larbi

Dėstomi dalykai: Šiuolaikinė ir klasikinė arabų kalbos, Islamo kultūros istorija, Ikiislaminė Arabija, Islamo teisė, Koranistika, Islamo menas.

Nuo 2010 metų dirbu Vilniaus universitete arabistikos studijų kuratore. Skaitau paskaitas ir kitose institucijose, aktyviai dalyvauju įvairiuose visuomeniniuose projektuose, atlieku vertimus iš arabų kalbos.

Taip pat esu Lietuvos religijotyryninkų draugijos narė bei Anna Lindh fondo tinklo ekspertė Lietuvoje. Tvirtėjant ne tik ekonominiams, bet ir kultūriniais santykiams tarp Lietuvos ir arabų šalių, egzistuoja vis didesnis arabų kultūros pažinimo ir išmanymo poreikis. Tačiau savo profesinėje praktikoje dažnai susiduriu su stereotipais, kurie kyla vartojant sąvokas „Artimieji Rytai“ ar „islamo kultūra“. Artimųjų Rytų studijos – tai pirmas žingsnis į Artimųjų Rytų kultūrą, kuris padės formuoti adekvatų šio regiono pažinimą ir gali paskatinti prisidėti prie bendradarbiavimo tarp Lietuvos ir arabų šalių.

Lektorius Algimantas Litvinas

Dėstomi dalykai: Persų kalba, Irano istorija ir kultūra, Islamo literatūros įvadas, įvadas į pagrindines Korano temas.

Tiek kelis tūkstantmečius gyvuojanti Irano, tiek ir jaunesnė islamo civilizacija – tai nuostabus kontinentas, kurio tyrinėjimas atveria plačius horizontus.

Mane asmeniškai žavi tokie Artimųjų Rytų korifėjai kaip iranietis religinis rašytojas Abu Hamidas Gazalis bei egiptietė feministė Nawal el Saadawi. Artimųjų Rytų studijos teikia tikrą malonumą, kadangi studentai su regionu susipažįsta Vilniaus universitete, bet gali išvykti studijuoti ir į kitų šalių aukštąsias mokyklas, o baigę studijas jie gali kaip kultūros žinovai keliauti po Artimuosius Rytus arba ekspertines žinias taikyti darbo rinkoje Lietuvoje arba užsienyje.

Lektorė Natela Statkienė

Dėstomi dalykai: Turkų kalba, Turkų kalbos morfologija, Turkų kalbos vertimas, Artimųjų Rytų kultūros bruožai.

Asmeniškai, man darbe įdomiausia matyti studentų progresą, pasiekimus ir džiaugsmą, kai jie sužino ką nors naujo.

Naudodama skirtingus dėstytojų metodus stengiuosi, kad studentai ne tik išmokyti naujos kalbos žodžių, frazių bei gramatinių formų, bet ir pažintų turtingą Turkijos kultūrą, tradicijas, mentalitetą ir tokiu būdu išsilaisvinę nuo stereotipų išplėstų savo akiratį. Turkų kalbos mokėjimas leidžia susišnekėti ne tik plačiojoje Turkijoje, bet ir Balkanuose, Kipre, Vokietijoje, Austrijoje ir kitose šalyse, kur gyvena didelės turkiškai kalbančios bendruomenės, o tiurkų kalbomis pasaulyje kalba net apie 220 milijonų žmonių!

Absolventai apie studijas

Gintarė Sereikaitė, Vilniaus universiteto etnologijos doktorantė ir arabų kalbos dėstytoja

Arabistikos studijos savo unikaliu turiniu išsiskyrė iš visų kitų programų Lietuvos mastu. Baigusi bakalauro, o vėliau ir magistrantūros studijas, sėkmingai tęsiu savo profesinį kelią dėstydama arabų kalbą Vilniaus universitete ir gilindama kompetencijas etnologijos doktorantūroje, kur atlieku tyrimus apie tai, kaip žmonės Lietuvoje suvokia migracijos ir terorizmo problemas. Taip pat esu įsitraukusi į „Arabų kultūros forumo“ veiklą ir prisidedu prie tarptautinių projektų, kurių dėka aktyviai plėtojame santykius su Artimųjų Rytų meno, kultūros, politikos ir mokslo atstovais.

Dalia Sabaliauskienė, Vilniaus universiteto etnologijos doktorantė

Iranistikos studijose įgijau ne tik geras farsi kalbos kompetencijas, susipažinau su Vidurio Rytų regionu, jo istorija bei kultūra, bet galėjau įsigilinti ir į Artimųjų Rytų regioną, o taip pat išmokti arabų kalbos pagrindų. Buvau išvykusi studijuoti į Teherano universitetą Irane ir tuo metu šiaurinėje Teherano dalyje atlikau lauko tyrimus, kuriuos vėliau panaudojau savo baigiamajam darbui. Studijos man atvėrė kelią į diplomatijos bei turizmo sritis, o šiuo metu toliau tęsiu mokslus ir atlieku tyrimus etnologijos doktorantūroje Vilniaus universitete.

Šarūnas Rinkevičius, Vilniaus universiteto etnologijos doktorantas ir dėstytojas

Turkologijos studijos Vilniaus universitete, stažuotė Ankaros universitete, kelionės po Turkiją, o vėliau ir kitas aplinkines Artimųjų Rytų valstybes buvo nuostabi galimybė ne tik tobulėti, bet ir geriau pažinti patį save. Smalsumas atvedė mane į doktorantūros studijas, kur analizuoju tapatybių konstravimo problematiką Artimuosiuose Rytuose. Šiandien dirbu vertėjo darbą, rašau straipsnius, paskaitų metu dalinuosi su studentais kelionių metu regione įgyta patirtimi. Kiekviena išmokta kalba atvėrė naujų galimybių – studijos tapo vartais į pasaulį.

Studentų tyrimai

Augustė Grižibauskaitė

„Šiuolaikinis Jordanijos čečėnų identitetas: čečėnų separatizmo akulturacijos procese ir stipraus etninio identiteto išlaikymo priežasčių analizė“

Čečėnų bendruomenė Jordanijoje yra fenomenalu pavyzdys, kaip atskira musulmonų grupė sugebėjo išlaikyti savitą etninį identitetą didesnėje musulmonų visuomenėje. Dėl to studentė siekė ištirti, kodėl šiai etninei grupei pavyko išvengti asimiliacijos su dominuojančia arabų musulmonų visuomene ir išlaikyti stiprų etninį identitetą. Baigiamojo darbo autorė atliko 17 mėnesių antropologinį tyrimą čečėnų bendruomenėse Jordanijoje, įsigilindama į valstybės istorinį bei sociopolitinį kontekstus ir čečėnų diasporos problematiką. Tyrimas atskleidė, jog iki šių dienų Jordanijos čečėnai patiria įtampą akulturacijoje vis dar besilaikydami aukštų kultūrinių bei islamiškų vertybių. Dėl arabų pasaulio vesternizacijos susidariusi priešprieša verčia čečėnus atsiriboti nuo arabų visuomenės ir tvirtai laikytis savo etninio-religinio identiteto.

Rasa Staponaitė

„Lietuva ir Turkija 1918–1940 m. periodinėje spaudoje“

Bakalauro baigiamajam darbui buvo pasirinkta tirti Turkijos ir Lietuvos periodinę spaudą 1918–1940 m. periodu. Tyrimo metu siekta nustatyti, kokią informaciją apie Lietuvą buvo galima rasti to meto Turkijos spaudoje, ir kartu analizuota Lietuvos periodika ieškant informacijos apie Turkiją. Studentė darbe pasitelkė archyvų dokumentus bei suskaitmenintus spaudos šaltinius lietuvių, turkų ir rusų kalbomis. Tyrimas atskleidė Lietuvos ir Turkijos tarpusavio santykių bruožus, domėjimosi sritis bei staigią Turkijos spaudos reakciją į Lietuvos okupaciją 1940 metų birželio 15 dieną.

Bėga jau tretieji Artimųjų Rytų studijų metai ir drąsiai sakau, kad jokioje kitoje programoje savęs neįsivaizduočiau. Kiekvieną dieną vis labiau susipažįstu su regiono tradicijomis, įgaunu studijuojamos kalbos žinių ir vis labiau įsimyliu Artimųjų Rytų kultūrą.

Gabija Balčiūnaitė, 3 kursas